

זמני השבת בפינסק:

הדלקת נרות: 20:45

מנחה ע"ש: 20:45

שחרית: 9:30

מנחה: 20:15

יציאת השבת: 22:12

השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת "פאר ישראל" פינסק, בלרוס

חדש בפינסק

יום שני בערב – ליל ל"ג בעומר, פתחנו את הערב בטקסי הדלקה אצל הבנים בשטח המיועד לבית הספר כשבהדלקה התכבד הרב משה פימה שליט"א ולאחר שירה וריקודים התיישבו כולם, תלמידי בית הספר יחד עם צוות המורים וכל הקהילה לקומזיץ עם גיטרות אל תוך הלילה.

אצל הבנות, בשטח בית הספר התכבדו בהדלקה ר' אבי רובין ה"ו ור' יוסי גולדבלט ה"ו ולאחר מכן בנות בית הספר יחד עם צוות המורות התאספו לחגוג לכבוד ההילולא.

ביום שלישי יצאו בית הספר "בית אהרן – בנים" לאגם בקונסיצה לדוג דגים ולהתחרות בחץ וקשת.

זמני הדלקת הנרות ומוצאי שבת בערי השבתונים
ויטבסק - הדה"נ: 20:43 מוצ"ש: 21:20
מוגילוב - הדה"נ: 20:36 מוצ"ש: 21:08

קהילת פינסק

מלווה את היוצאים לפעילות הקודש

לרשום תלמידים מרחבי בלרוס

בברכת

"ויהי נעם ד' א' עלינו ומעשה ידינו

כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו"

ויטבסק:

ה"ה מיכאל ברנד ג"י

ה"ה שלמה כהן ג"י

משפחת רוזנברג הי"ו

ה"ה לאה ניקלשפור תחי'

מוגילוב:

ה"ה אלי שרייער ג"י

משפחת גולדבלט הי"ו

ה"ה לאה בורקו תחי'

פניני הפרשה

הרב משה גרילק

פרשתנו מצמיחה לאדם היהודי כנפיים של "סופרמן" אמיתי. היא מודיעה לו שבידיו מסורים מפתחות היקום. הוא - המושל. הוא המחליט. הוא הקובע. ועל פיו יישק כל דבר על פני התבל. בהתאם לתפישתה של הפרשה, האדם היהודי קובע, למשל, את מזג האוויר ומתי ירד גשם. בכוחו להכתוב את יבול השדות, את כמות התבואה שתצמח וכדומה.

המפליא הוא, שאין הפרשה חושפת בפני האדם, ולו ברמז, את סודות הטבע הכמוסים, למען תתאפשר לו שליטה פנטסטית זו. לא תמצאו בפרשתנו שמץ מצפונות ה"קוד הגנטי" של העולם, למשל, שיעניקו לו את הכוח להנדס את המציאות בשמים ובארץ, כרצונו. במקום זאת, מעלה היא בפנינו את החוק העמוק ביותר של היקום. לדעתה, הוא החוק המעצב, מאחורי פרגוד הקוסמוס, את המציאות הממשית והמוחשית, את כוחות הטבע כולם. כוונתנו, לחוק ה"אתיקו פיזיקה" (בלשונו של ד"ר י.ה. יבין), הכלול במשפט הבא: "אם בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם" (ויקרא כו, ג).

כי אז:
"ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרי... ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם. ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבת חייה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם, ורדפתם את אויביכם ונפלו לפניכם לחרב וגו'" (שם ד-ג).

בטרם ננסה להבין את הקשר המסתורי ויחסי הגומלין בין התנהגותו הדתית-מוסרית של האדם לבין הגשם, היבול ופעילותו התקינה של הטבע - נסיף קורטוב תמיהה למסכת ההבטחות ה"מוזרה" הזאת:
"ונתתי גשמיכם בעתם" - בשעה שאין דרך בני אדם לצאת, כגון: לבילי רביעיות ובלילי שבתות" (רש"י במקום בשם התלמוד).

"ונתנה הארץ יבולה" - לא כדרך שהיא עושה עכשיו, אלא כדרך שעשתה בימי אדם הראשון... ביום שהייתה נזרעת, בו ביום עושה פירות" (ספרא - מדרש).
"ועץ השדה יתן פרי" - אף אילני סרק עתידים להיות עושים פירות" (שם).
"ואכלתם לחמכם לשובע" - אפילו אוכל אדם קמעה, הוא מתברך במעיו" (שם).
"והשבת חייה רעה מן הארץ" - רבי שמעון אומר: "משביתן שלא זיקו" (שם).
מדגם זה, מתוך הסברי חז"ל לפסוקי הפרשה, די בו כדי למקד את תשומת הלב לתלות המיסטית והעלומה, הקיימת בין מעשי האדם לכוחות הטבע הדוממים, להשפעתם הנסתרת על האינסטינקטים הפראיים של חיות הטרף ולהתנהגותם האנושית של אויבים וידידים כאחד.

הדברים, כמובן, מוזרים במבט ראשון. הגיונו עוד היה מקבל, לו היתה הפרשה משכנעת אותנו, ששמירת חוקי התורה תתרום, לאין ערוך, לשיפור איכות החיים המוסריים של העם, שתעניק עולם הבא וכו'.

אולם, לבוא ולהכריז ששמירת שבת, וכשרות, זהירות בהלנת שכר ובאיסור שעטנז וכדומה, יתרמו להגברת התפוקה של הכלכלה הלאומית; ויורדו גשם ויצמיחו יבול; ישמשו כוח מרתיע מפני אויבי הארץ, יותר מהשקעת מיליארדים בבניית עוצמה צבאית - שוברת את מוסכמות הגיונו האנושי, המבוסס על החושים; על הכרת המציאות ועל הניסיון האמפירי. לאור פרשתנו, עלינו לשלוח מעתה, לחופשה ממושכת את מושגינו שלנו על האדם - כיצור אנושי, ועל העולם - בביתו.

אכן, מושגי הפרשה שונים.
היא בעצם משלימה את תמונת האדם כפי שתוארה ביום יצירתו, ביום השישי לבריאת העולם. שם נאמר עליו שנברא ב"צלם אלוקים" (בראשית א). כלומר, הוא נושא בקרבו ניצוץ מן העולם שמעבר לטבע. גרעין האינסופיות שתול בו, ומפעיל אותו. ואם כי הפירוש הפשוט של מושג זה הוא, שהינו יצור, שזכה לתודעה, להכרה ולאחריות מוסרית, בניגוד לשאר יצורי תבל. הרי שעומק המושג "צלם אלוקים" תולה את כל היקום בו ובהתנהגותו.

כך נאמר במדרש, סמוך לבריאת האדם:
"בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן ואמר לו: ראה מעשי כמה נאים ומשובחים הן, וכל מה שבראתי, בשבילך בראתי. תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי. שאם אתה מקלקל, אין מי שיתקן אחריך" (קהלת רבה ז).
וכך נוסחו הדברים על ידי הרמח"ל הגדול (רבי משה לוצטו) בספרו "משילת ישרים":
"ואם תעמיק עוד בעניין תראה... אם האדם נמשך אחרי העולם ומתרחק מבוראו, הנה הוא מתקלקל ומקלקל העולם עמו. ואם הוא שולט בעצמו ונדבק בבוראו, הוא מתעלה והעולם מתעלה עמו".

כוונת הדברים היא, לא רק להשפעתו של האדם על סביבתו החברתית, כי אם גם על הטבע עצמו ברמתו הפיסיקלית. שכן, האקולוגיה של היקום, על כל צורותיה, הינה בבואה והשתקפות של האקולוגיה המוסרית של בחיר היצורים - האדם.

המשך בעמוד הבא

העלון מוקדש לרפואת ר' ראובן בן טובה גיטל

סיפור לשבת

רבי יעקב שמשון לדברי רבו בקשב רב והקלה גדולה הרגיש מיד. לאחר שהתעורר משנתו, שמחה רבה הציפה את ליבו, גם לרב הקהילה היושב לצידו נתן מילות חיזוק כי שבת היום וצריך להתחזק בשמחה גדולה. "ישועת ה' כהרף עין", חיזק את עצמו ואת הרב היושב לצידו

יום ראשון עם שחר השכים רבי יעקב שמשון, התעטף בטלית ותפילין והתפלל שחרית בדבקות עילאית. מיד אחר כך יצא אל רחוב העיר בחשאי ועקב אחרי העוברים ושבים אשר ברובם היו ערביי המקום, עניו שוטטו אחר הדמות שהורה לו הרבי בחלום. לפתע, צדו עניו את אותה הדמות. יחף רגליים החגור חגורה עבה במותניו ורץ ריצה קלה. "סליחה אדוני עצור נא מריצתך", רץ אחריו השליח מארץ ישראל. וכשזה עצר בפתאומיות, סיפר לו על שליחותו במקום ועל הוראת רבו הרבי מקוריץ, כי הוא זה שיוכל להיות השליח לסייע

המשך מעמוד קודם

בעדם. "מה רצונך ממני?" שאל ההלך הנראה בדמות ערבי. "מה לי ולכם? הנח לי ואלך לדרכי" אולם רבי יעקב שמשון לא הרפה ועמד על שלו כי הוא השליח להצלת יהודי טבריה. נכנע האיש והורה לרבי יעקב שמשון לבוא בעקבותיו. עלו השניים על גבי חמורים ויצאו לדרך, אל הלא נודע...

מרחוק נראה באופק ההר מירון בו טמון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. ליבו של רבי יעקב שמשון פעם בחזקה. "דרך ארוכה עשינו עד שהגענו הנה. והנה הוביל אותי האלמוני אל מערת הרשב"י זיע"א", הרהר בליבו. "המתן כאן", פנה האלמוני אל רבי יעקב שמשון.

שעה תמימה המתין לאלמוני מחוץ למערה, הוא לא העז להמרות את פיו ולהרהר אחריו. הרגשת מה החלה משתחלת בליבו של רבי יעקב שמשון. "לא מדובר בערבי או בסתם אלמוני, כנראה מדובר באחד מל"ו צדיקים נסתרים". הרהר בינו לבין עצמו.

בתום השעה יצא האלמוני מפתח המערה, עניו אדומות מבכי ואור קורן מעל פניו. "הוא מת", הודיע חגיגית לרבי

אך מדוע זה כך? מה ההיגיון הפנימי של הדברים? כיצד ההתנהגות על פי התורה מצמיחה ניסים שכאלו, המתוארים בפרשה: גשמים בעתם וכדומה? על פי המקרא: הסוד טמון במהות האדם:

"ה' ערך סדרי העולם הגדול (היקום) והנהגתו, שיהיו נמשכים לפי סדרי האדם - שהוא העולם הקטן - והנהגתו. שאם הטבעיים מוטלים בעולם הקטן והנפש נמשכת אחר החומר, טבעיו ויצריו, אז גם בעולם הגדול, הטבע שורר והכל מתנהג לפי סדרי המערכת ומנהג הטבע.

ועת יתקדש האדם ויתנשא מן החומר אל הנהגה בחירית, נפשית והשכל גובר והנפש האלוקית שוררת, אז גם בעולם יתקדש ה' ויתעלה להנהיג הנהגה ניסית פלאית... כדי שיתקדש ה' בהנהגת העולם להנהיג הנהגה פלאית - תלוי בקדושת ישראל וממשלתם על הטבע והחומר" (פירוש המלב"ם, בתחילת פרשת קדושים). הארכנו בציטוט כי הוא גורלי להבנת העניין. עתה - נסבירו:

אדם יכולת הכרעה חופשית. בכל מצב ומצב אליו הוא נקלע, הבחירה בידו, אם לעשות את הטוב, הראוי והמוסרי, או את הרע, המכוער והמזיק. בזאת עליונותו הברורה על פני יצורים חיים אחרים.

אולם, קיים הבדל תהומי בין הבחירה בטוב או הבחירה ברע, מלבד הניגוד המוסרי. הבחירה הרעה נובעת, בדרך כלל מן האינטרס האישי הצר, מן האגואיזם, או מן הדחפים האינסטינקטיביים הרוחשים בלב האדם ובתת המודע שלו. ואם יפעל על פי עצתו, תהיה התנהגותו התנהגות טבעית כהחלט, תואמת את מציאות גופו ויצריו. בלשון ימינו, זה מה שנקרא "בא לי" לעשות כך או אחרת.

אולם, אם מחליט האדם, במצב נתון, לפעול בניגוד לדרישת יצרו הגועש, להתנהג לא לפי האינטרס האנוכי, רק משום שצו מוסרי מסוים ביקש ממנו לפעול אחרת - הרי בעיני המקרא התנהגותו אינה התנהגות טבעית, כי אם נס של ממש הנאצל ישירות מן הניצוץ האלוקי השוכן במעמקי אישיותו.

נס התנהגותי זה, אם הופך הוא לנורמה קבועה בחיי אדם ובחיי אומה שלמה, אם בכל מקרה ומצב יפעלו שלא בהשפעת הדחף, כי אם לאור תבונת הלב המוסרית - יגרום הדבר לכך (בגלל יחסי התלות שבין אדם-עולם) שגם הטבע והיקום יפיקו מקרבם תוצאות ניסיות ועל טבעיות.

וודאי, קשה להוכיח, שאכן פועל חוק המוסר בעמקי חוקי הטבע, אולם, "לא ראית" ו"לא הרגשת", אינם הוכחה שחוק זה אינו קיים. רבות הן העובדות בחיינו אשר עד לזמן נתון לא היו ידועות לבני אנוש, ולבסוף כשהתגלו, הרחיבו את הניסיון האנושי. זאת, למרות שעד לרגע הגילוי הכחיש האדם בכל תוקף את עצם אפשרות קיומם. גילויים של גלי הרדיו הנמצאים בחלל העולם, הינה דוגמה אחת מני אלף. הרעיון, שהאדם יוכל לדבר אל תוך מכשיר בניו יורק וברגע אמת ישמעו אותו בפרזי, נראה היה בעיני הדור הקודם כדמיון פרוץ. ובכל זאת, הם קיימים, הגלים הללו.

ועם זאת, קיימת הוכחה, בפרשתנו עצמה. המודל ההיסטורי האלטרנטיבי שהיא בונה, במקרה שעם ישראל לא ילך בחוקות התורה - זהו המודל של ר"אם בחוקותי תמאסו" (שם כו, טו) - התממש לדאבון הלב בתולדות גלותנו הארוכה והקשה, בפרוטרוט, והואיל מודל הגלות, אף הוא גוש בעובדות על טבעיות, מוכיח הוא מה יכול היה לקרות איתנו, לו בחרנו בדרך הטובה...

פורסם באתר www.aish.com

גזירה קשה ונוראה נחתה על יהודי העיר טבריה כרעם ביום בהיר. מושל העיר שהיה מטבעו שונא ישראל מושבע מצד אחד, ותאב בצע מצד שני, חיפש עילה להעליב את היהודים ולמצוץ מהם את כספם עד הפרוטה האחרונה. המלל מצא עילה עונקת, החליט לגזור עליהם גזירה ללא כל סיבה. כרוזים ומודעות צודק פורסמו בכל העיר כולה בשם המושל האכזר, כי על יהודי העיר טבריה לאסוף לקופתו סכום עתק אשר אוזן לא שמעתה, תוך זמן קצר שהוקצב. ואם לא, יגורשו כל יהודי העיר טבריה מעירם ללא רחם, שהם משאירים אחריהם את כל אשר להם.

גזירת גירוש קשה לצד גזירת איסוף הממון הרב ניצבה כעת לנגד עיניהם של היהודים, הם ידעו היטב כי גזירתו של המושל גזירה היא, ועומד הוא בדיבוריו ומדקדק במ כעל קוצו של יוד. אך יותר מזה ידעו, כי גם אם ימכרו את כל רכושם של כל יושבי העיר, לא יצליחו להגיע לסכום אדיר זה ואף לחלקו.

ראשי העיר התכנסו לטכס עצה כיצד לקדם את פני הרעה, ולהשיג את הסכום הרב, והחליטו כי הברירה היחידה היא לאמץ את השיטה הישנה ולזכות את יהודי התפוצות במצוות "פדיון שבויים".

כשליח דרבנן מטעם קהילת יהודי טבריה הוחלט לשלוח את רבי יעקב שמשון משפיטבקה, 'דור שני' מתלמידי רבי ישראל הבעל שם טוב הקדוש ז"ע, ובפרט תלמידו של רבי פנחס מקוריץ זצ"ל שנפטר זמן מועט לפני המעשה. רבי יעקב שמשון קיבל על עצמו את התפקיד בכובד ראש ובאהריות מלאה, שכן חיי קהילה שלמה תלויים בו כעת.

את פעמיו שם הישר אל עבר בירות, שם מתקיימת חיי קהילה יהודית תוססת. לבירות הגיע עם ערב שבת, ומיד התכונן לקבל את פני שבת המלכה. יהודי הקהילה קיבלו אותו בסבר פנים יפות ומאירות, 'אורח מארץ ישראל' זהו דבר יקר. הוא הוזמן אחר כבוד להתארח בבית הרב של הקהילה. זהו תוך זמן קצר תהה על קנקנו ונוכח לדעת כי האורח מארץ ישראל מיוחד במינו, צדיק ובעל כשרונות.

השניים הרבו לדבר בניהם בתורה וגמרא ונהנו זה במחיצתו של זה. בין כך ובין כך התגלגלו הדיבורים על סיבת בואו של רבי יעקב שמשון מארץ ישראל. ברגע שנזכר בסיבת בואו, למרות ששבת הייתה, החל ממרר בבכי על עדת קהילתו הנתונים בצרה וסיפר לרב. הצטער הרב צער גדול, ויותר מכך הצטער על שלא היה ביכולתו וביכולת קהילתו לעזור בעניין. "בני קהילתי הם עניים אשר בקושי רב מקיימים את מחיתם היומית חודשית, קל וחומר שלא יהא בידנו לעזור בחלק מזערי מהסכום הדרוש". ותוך כדי כך געו שניהם בבכיה על רוע הגזירה. נראה היה כי כלתה אליהם הרעה, שכן זמן נוסף לעבור דרך קהילות נוספות לא היה לו, ישבו ובכו ובכו...

תוך כודי בכיה נרדם רבי יעקב שמשון והנה חולם חלום חלום ולפניו ניצב מורו ורבו רבי פנחס מקוריץ ז"ע, ומושיט לו ידו: "שלום עליכם, מדוע בוכה אתה ביום שבת קודש?" סיפר לו תלמידו על הצרה ועל אי פתרון לבעיה. "ובכל זאת אין להיעצב ביום שבת קודש, הרבה שלוחים למקום. אתן לך עצה לפתרון הבעיה". האזין